

Skogsruvan

En man sa, att
hans farmor hade sett skogsruvan
vid "Kloster" (Övstskloster).

Skogsruvan

Mannen som had sällskap med skogsman-
nen.

En skräddare var på
ett ställe och sydde. Han höll på att
sy länge på kvällen för att han skulle
få det färdigt. Alla de andra hade gått
och lagt sig. Så fort han kom bort
till någon bank ^{i skogen}, var där en som
låg och sa: "Böj om", när skräd-
daren kom fram till honom. Så kände
han efter flera gånger. När skräd-
daren skulle gå, sa han: "Nu kan

Mannen som
hadde sällskap
med skogsman-
nen.

du ta och följ mig hem, 'Baj'on'."
När skräddaren kom i förstugan, där
han bodde, blev han slängt in i
stugan så han låg flera dagar och
spottade blod. Det var skogs-
männen han hade haft följt med hem.

2931

Bäckahästen i Frenninge bäck.

I Frenninge låg före
ett hus med gaveln vänd mot bäcken.
Gaveln var sved och lutade ut mot bäcken.
En gång var där kardegille i det huset.

Då var där en som sa: "Darr e bäckahäs-
ten" ^{o. pekade mot fönstret,} "Då skulle alla kringarna dit och
sitte och dryckte så hårt mot gaveln
att den ramlade ut. Alla kringarna trillade
i bäcken. Då blev bäckahästen rädd och
sprang sin väg.

Bäckahästen
i Frenninge
bäck.

2931

Goemisse.

En kvinna talade om,
att hennes syster hade tjänat på ett
ställe i Hjärås (Östraby s:n, Färs h:d)
där hade de goemisse. En gång hade
där varit ombyte på drängar. Ögen
skulle ha hö till nattjor. Den nye
drängens han fyllde häcken med hö.
På morgonen låg allt höet på golvet.
Nästa dag tog drängens och lå' stora
"bögeklovingar" (buketjän) på höet.

Goemisse

Men likväl låg det på golvet på morgo-
nen. Han pracka om det för hus-
bonden, men husbonden sa: "Bry di-
ente om de." Det var förstär gae-
nisse, som kom till "potta" ner köst.
Ägen behövde det änte, för de stod sig
ändå och var jeta och granna.

Kärra
Färs hd
Örnstorp
1850

47
myt. Carl Persson
ber om Erik Persson
född 1854 i Ronäs nr 6
Örnstorp

Bjära.

Somliga sa' att det gaus de, som
band ihop "gäspena", så att de liknade
en stjärna (). Sen läste de över
den och de sprang då iväg och mjälkade
andras kor.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2931

Bjära.

Mjölkhare

"Vreg", som gick ut på
fötaden, så man blev ofta mjälkade
av mjölkharen.

Mjölkhare

2931

Elddrake.

En gubbe i Heumeneköp,
sa' att han en kväll varit ute och sett
en Elddrake. Det var vid Sjököpsa-
hult för ungefär 70 år sedan.

Elddrake

2931

Väderleksmärken

Väderleksmär-
ken

Ett år var det en regnig
 efterlöst. Jag var nere hos fören "Bäck",
 som bodde vid bäcken mellan Rönås
 och Alesta. Då sa kvinnan: "Det är inte lönt
 att göra något, för det blir inte torrevär".
 "Jo, nu blir de torrevär, för vi har fått
 bäckhästen", sa prästen. De förstod
 att där vid bäcken brukade bäcka-
 hästen visa sig.

2931

Häxan: Alestad

I Alestad bodde förr
en kvinna, som de påstod vara häxa.
En gång, när de gick brandryn, så en av
mammorna: "Har du ^{till home} varit
Blåkull, för då hade du ju kommit
rensa skorstenen".

Häxan i
Alestad

Blinge-Per i Lökaröd

På ett ställe i Ronäs
(Ö. Kärntops s:n) hade det skulits ett
stycke fläsk. De gick till Blinge-
Per i Lökaröd. Han gjorde så att
fläskstycket kom tillbaka, fast det
var skuret lite av det. Jag var
en tolv år då.

Blinge-Per
i Lökaröd

2931

Mjölka "stobbekniv".

Man talar för om att
det gamla folk, som kunde sätta in "stobbe-
kniv" i en "egestock" eller ett "skälgär"
och så mjölka andras kor.

Mjölka "stobbe-
kniv".

2931

Nils Henriksson o. hans svartkonstbok.

Man sa' att en man i Ronäs som
hette Nils Henriksson hade svartkonstbok.
När han döt. Han sa en gång till mig:
"Jag skulle kunna snacka om något,
som du inte skulle vilja veta, men jag
vill inte".

De sa' att svartkonstboken var
svart och hade röda bokstäver.

Nils Henriksson
o. hans svart-
konstbok.

2931

Varulven ("värullen")Varulven

En man lärste såd.
 Då sa 'han till funktionärerna, som stod i
 lasset: "Om där kommer någon, så stick
 inte, utan bara slå." Sen gick han sin
 väg. Det dröjde inte länge förrän där
 kom en "värull" och hoppade upp i
 lasset. "Fassafott," sa 'han och skulle
 ta fott i foten för den ^{av piggen} och dra
 henne ner av lasset. Då tog den
 sin kvingan och pota den andra av

lasset.

När "värullen" hade gått, så den
som hade blivit nerpattad till den
andra: "Vad för gjore du de?"
"Å, sa' hon," ja visste du sto di."

2931

Mannen som man trodde vara varulv.

Där levde förr en man
i Ronäs (Ö. Käristorps s:n), som de på-
stod var varulv. Han var nästan
alltid piven i byn. Måra pågar
har pett en hund, som sprang på fis-
ken. En gång hade "Jens Ågas pågå"
i Alesta räppat till hunden, och
då var mannen helt i långa tider

Mannen som
man trodde
vara varulv.

Lunds
Färs
G. Kärrstorp

28

Bevärat av
Wäls Persson
f. 1854

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2931

Historior om "Skumpen".

När de var vid riksdagen
i Stockholm, "bjödde" kungen på middag.
Där var inget bröd på bordet. Det var för
att pröva honom (Måns Månsson). Då sa
"Skumpen": "Här e bormen me' brökagen?"

En gång satte "Skumpen" när-
mast kungen. Då hette' de på att de
skulle ge varandra öfilar. De började där
och fortsatte tills de kom till Skumpen.

Skumpen.

Då trodde de att "Skumpen" skulle fortsätta o.
 "lägga till" kungen. Men Nils Måsson^{sä!}: "Min
 fader var en äkerman, när han kom till
 änden så vände han om" och så gav han
 den andre en smygande örfil.

En gång skulle Nils Måsson stå på
 der till en av de kungliga barnen. Han var
 alltid klädd i skinnbyxor. Så gav drottningen
 honom tyg till en ny kostym, för att han
 skulle bli finare. Men när han skulle
 stå på det kom han ändå i sina skinn-
 byxor. Då sa drottningen: "Men Nils Måsson
 om jag får tyg till en ny kostym."

"Det man har kärast, har man närmast,"
sa: Nils Nilsson. Han hade nämligen de
nya kostymen inför den gamla.

2931

Bli sjuk genom att dricka skarn

En dräng på Bostället
i Alestad blev "först" en gång och drack
ur en grop. Drängen blev sjuk och dog
ett par dagar därefter. Man trodde, att han
druckit skarn.

Bli sjuk ge-
nom att
dricka "skarn."

2931

Kasta linfrö efter lik

I Ronäs / Ö. Kärnstens
s:ns) bodde för en man, som kallades
för "Ryssen". När han begravdes
slängde hans kvinnor en sudd
med linfrö i graven. Om han tänkte
gå igen, så måste han ligga och påkna
fröna och då blev det dager, innan
han blev färdig.

Kasta linfrö
efter lik

2931

Ha brännvin med i graven.

Samle kyrkovaktens:

faren: O. Kärrstorp hittade en
gång, när han grävde på kyrkogården,
ett kvarter brännvin i en grov.

Ha brännvin
med i graven

2931

Begravnings
kalas

Begravningskalas.

I Rönås vet jag inte där har varit mer än ett gilleslag. När det var begravning fick ^{där} komma så många till kyrkan som ville. På den tiden bar de kistan på axlarna till kyrkan. Vid middagen gick var och en till sitt och endast släktingarna blev till middagen. Det var för 60 år sedan.

2931

När en ko är sjuk.

Jag hade en gång en ko som var "dölli" (dölig). Där kom en kvinna till mig, som sa, att hon skulle bli bra igen, om jag borrade hål i hornen och satte flygrönn i dem eller om jag bröt upp en sten i biset och lade ner kornsgödsel eller kanske det var stål, där. Eller också skulle man lägga stål vid skamlarna, eller när vi bakat, strypa hon med griselan.

När en ko
är sjuk.

2931

Gömma julbröd till våren.

Ar kakorna som de ba-
kade om jularna, skulle de gömma en
lits de skulle 'vara' när då ge ögen
arbeten. Det är väl 100 år sen, man
gjorde sådant.

Gömma jul-
bröd till
våren.

2931

Julakronor.

En källa i Råneå kunde
göra halmkronor, som man hängde upp om
jul. Söndiga strå voro färgade röda, andra
gröna i kranan.

Julkronor

S. Käme
Färs
O. Kärntorp
july 1930

38
J. Kärntorp
född 1854
O. Kärntorp

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
2931

Julskämt annandag jul.

I Skararp brukade drängarna Annandagens morgon gå till näbostället o. kasta in gödset i stallet. På andra ^{ställen} gick de och gjorde fint till varande. Ibland slade de hästarna o.s.v.

Julskämt
Annandag
Jul.

Rida Staffan

Rida Staffan

I Rönäs (Ö. Kärretorps
s:n) ped de Staffan för omkring fjuttio
år sen (1860-talet) Det var bara
ett par enstaka gånger de gjorde det.
Annars brukade de inte göra det i Rönäs.

Av visan minns jag bara detta:

Sankt Staffan var en stalldräng
han vattna 'sina' fålar fem
sjung fallera (?)

2931

Kom gossar låt oss lustig vara
in gång jul om året bara,
sjung fallera (?)

De två de ^{var} poarta
de voro smala och smäta.

Den ene den var appelträ
den rider själve Staffan på

Mannen ligger i bänken
och väntar uppå skänken (?)

2931

På de ställen, där de sjöng, bjöds de på
brännvin. De fick så mycket, att den
som kallades för "Lamm Staffen" och
som red på det gråa öget, var så
hår låg på öget och de fick bära
honon in.

Skåne
Fors.

O Hämtorp
Mjtt. 1930

42
Mjtt. Carl Andersson
Ber. o. Nils Persson
Född 1854
Hämtorp

Gå med stjärnan.

När jag var på, brukade
en man från Hölby gå med stjärnan i
Rönås. De stjärnan var bilder av de vise
männen. Tons i den var tät. Han slog
till stjärnan, så att den brunnade punkt
och så sjöng gubben.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2931

Gå med
stjärnan.

Skåne
Gärs
Öfverstygs
sept. 1930

Gäressyn

Den förste maj skulle de förr
gå ut syna stengäret. Ägarna gick på
var sin sida om gäret och lavade upp
stucarna, som fallit ner. Men så tog de
hög en supp emellanåt.

~~43~~
Nils Persson
född 1854 i Rönneby
Öfverstygs

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2931

43

Gäressyn